

MINISTERUL EDUCAȚIEI
UNIVERSITATEA MARITIMĂ DIN CONSTANȚA

900663, CONSTANȚA, str. Mircea cel Bătrân, nr. 104, ROMÂNIA

Fax: +40-241-617260, Tel: +40-241-664740,

E-mail: info@cmu-edu.eu Web: www.cmu-edu.eu

METODOLOGIE

de evaluare a riscurilor de corupție în cadrul Universității Maritime din Constanța

2023

Cuprins

Cap. I. Dispoziții generale	3
Capitolul II. Organizarea, funcționarea și atribuțiile comisiei pentru implementarea metodologiei	4
Capitolul III. Dispoziții finale.....	10

Cap. I. Dispoziții generale

Art. 1. În conformitate cu prevederile HG 1269/2021 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție 2021-2025 și a documentelor aferente acesteia și HG 599/2018 privind METODOLOGIA STANDARD de evaluare a riscurilor de corupție în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale, *autoritățile și instituțiilor publice centrale, inclusiv celor subordonate, coordonate sau aflate sub autoritate, ai căror conducători au calitatea de ordonatori principali, secundari sau terțiari de credite* au obligații privind identificarea, analiza, evaluarea și monitorizarea riscurilor de corupție, stabilirea și implementare a unor măsuri de prevenire și control al acestora.

Art. 2. În înțelesul prezentei metodologii, termenii și expresiile de mai jos se definesc după cum urmează:

- amenințare de corupție - acțiunea sau evenimentul de corupție care se poate produce în cadrul a unei activități specifice a unei autorități sau instituții publice sau al unei structuri din cadrul acestora;
- impact - dimensiunea efectelor materializării riscurilor de corupție asupra exercitării atribuțiilor autorităților și instituțiilor publice;
- incident de integritate - unul dintre următoarele evenimente privind situația unui angajat al unei autorități sau instituții publice sau al unei structuri din cadrul acestora: încetarea disciplinară a raporturilor de muncă sau de serviciu, ca urmare a săvârșirii unei abateri de la normele deontologice sau de la alte prevederi similare menite să protejeze integritatea funcției publice, inclusiv cele stabilite prin legislație secundară și terțiară, pentru care este prevăzută această sancțiune; trimiterea în judecată sau condamnarea pentru săvârșirea unei infracțiuni de corupție sau a unei fapte legate de nerespectarea regimului interdicțiilor, incompatibilităților, conflictului de interese sau declarării averilor; rămânerea definitivă a unui act de constatare emis de către Agenția Națională de Integritate, referitor la încălcarea obligațiilor legale privind averile nejustificate, conflictul de interese sau regimul incompatibilităților;
- materializarea riscului de corupție - concretizarea unei amenințări de corupție, care conduce la săvârșirea unei fapte de corupție;
- plan de integritate - ansamblul de măsuri identificate de conducerea instituției ca remedii pentru riscurile și vulnerabilitățile instituționale la corupție identificate, vizând prevenirea corupției, educația angajaților, dar și a publicului-țintă vizat de activitatea instituției, precum și combaterea corupției;
- probabilitate - eventualitatea de materializare a unui risc de corupție;
- registrul riscurilor de corupție - document întocmit în cadrul activității de management al riscurilor de corupție de către grupul de lucru responsabil, cuprinzând descrierea riscurilor de corupție identificate în cadrul instituției, domeniul de activitate în care se manifestă, probabilitatea, impactul și expunerea, măsurile de intervenție necesare, termenul de implementare și responsabilul de risc;

- responsabil de risc de corupție - personalul responsabilizat prin registrul riscurilor de corupție pentru implementarea măsurilor de prevenire sau control din cadrul autorităților și instituțiilor publice;
- risc de corupție - probabilitatea de materializare a unei amenințări de corupție care vizează un angajat, un colectiv profesional sau un domeniu de activitate, determinată de atribuțiile specifice și de natură să producă un impact cu privire la îndeplinirea obiectivelor/activităților unei autorități sau instituții publice sau ale unei structuri din cadrul acestora;
- vulnerabilitate - slăbiciune în sistemul de reglementare ori control al activităților specifice, care ar putea fi exploatată, putând conduce la apariția unei fapte de corupție.

Art. 3. Scopul metodologiei

Prezenta metodologie are ca scop asumarea unor măsuri de intervenție pentru prevenirea și controlul riscurilor de corupție, pentru diminuarea probabilității de apariție a riscurilor de corupție, precum și a impactului în cazul materializării acestora.

Capitolul II. Organizarea, funcționarea și atribuțiile comisiei pentru implementarea metodologiei

Art. 4. (1) În vederea realizării activităților prevăzute de prezenta metodologie, Rectorul U.M.C. dispune, prin decizie, constituirea unei comisii pentru implementarea metodologiei.

(2) Din comisie face parte:

- a) o persoană din conducerea U.M.C. - în calitate de președinte al comisiei;
- b) conducători și reprezentanți din cadrul structurilor care se ocupă de activitatea didactică, de activitatea de resurse umane, de activitatea de gestionare a mijloacelor financiare - în calitate de membri ai comisiei;

(3) Prin decizia de constituire a comisiei se desemnează și secretarul acesteia.

Art. 5. Funcționarea comisiei

(1) După constituire, comisia își va stabili modul de lucru, respectiv, modalitatea de convocare, de luare a deciziilor, precum și alte aspecte privind funcționarea comisiei.

(2) În desfășurarea activităților sale, comisia beneficiază de sprijinul conducătorilor tuturor structurilor organizatorice din U.M.C., aceștia având obligația de a transmite, în termenele fixate, informațiile sau documentele solicitate.

Art. 6. Atribuțiile comisiei

- a) identificarea și descrierea riscurilor de corupție;
- b) evaluarea riscurilor de corupție;
- c) stabilirea măsurilor de intervenție;
- d) completarea Registrului riscurilor de corupție;
- e) monitorizarea și revizuirea riscurilor de corupție.

Art. 7. Identificarea și descrierea riscurilor de corupție

(1) Identificarea și descrierea riscurilor constă în evidențierea amenințărilor de corupție, precum și a vulnerabilităților/cauzelor prezente în cadrul activităților curente ale structurilor U.M.C. care ar putea conduce la săvârșirea unor fapte de corupție.

(2) Pentru identificarea riscurilor de corupție, comisia poate avea în vedere:

- a) cazuistica incidentelor de integritate care au avut loc la nivelul U.M.C.;
- b) rapoartele de audit intern;
- c) rapoarte ale Curții de Conturi;
- d) rapoarte ale autorităților de control;
- e) chestionare aplicate persoanelor cu funcții de conducere din cadrul U.M.C. și angajaților din cadrul structurilor care desfășoară activități considerate vulnerabile la corupție.

(3) Comisia poate avea în vedere și alte surse, cum ar fi articole de presă, reclamații, petiții adresate U.M.C., hotărâri judecătorești.

(4) Sunt considerate vulnerabile la corupție toate activitățile care prezintă slăbiciuni în sistemul de control intern/managerial, de natură a fi exploatare de către angajații U.M.C. sau de către terți, pentru comiterea unor fapte de corupție.

(5) Pe baza activităților derulate de structurile organizatorice din U.M.C., la identificarea activităților considerate vulnerabile la corupție vor fi incluse următoarele categorii de activități, fără a se rezuma doar la acestea:

- contacte frecvente cu exteriorul instituției, cu diversele categorii de beneficiari ai serviciilor furnizate de U.M.C.;
- gestionarea fondurilor externe ale programelor/proiectelor;
- gestionarea informației – deținerea și utilizarea informației, accesul la informații confidențiale, gestionarea informațiilor clasificate;
- gestionarea mijloacelor financiar-contabile;
- achiziția/gestionarea de bunuri, servicii și lucrări;
- gestionarea și funcționarea bunurilor aflate în administrare și a bazei materiale;
- gestionarea actelor de studii și a documentelor de evidență a școlarității;
- îndeplinirea funcțiilor de control, monitorizare, evaluare și consiliere;
- competența decizională exclusivă;
- recrutarea și selecția personalului;
- constatarea de conformitate sau încălcare a legii, aplicare de sancțiuni;
- gestionarea situațiilor școlare;
- respectarea eticii profesionale;
- sancționarea atitudinilor neadecvate funcției de cadru didactic, didactic auxiliar sau personal administrativ;
- orice alte activități prevăzute în regulamentele și metodologiile specifice.

(6) În baza informațiilor obținute, comisia procedează la analiza activităților vulnerabile la corupție, precum și a surselor posibile de riscuri.

(7) Riscurile identificate sunt completate în *Anexa 1 _ Identificarea și evaluarea riscurilor de corupție*.

Art. 8. Evaluarea riscurilor de corupție

(1) Activitatea de evaluare se desfășoară pentru fiecare dintre riscurile identificate, prin estimarea nivelurilor de probabilitate și impact.

(2) Pentru evaluarea riscurilor de corupție se parcurg următoarele etape:

- a) estimarea probabilității de materializare a riscurilor de corupție;
- b) estimarea impactului;
- c) determinarea expunerii la risc;
- d) clasificarea și ordonarea riscurilor de corupție;
- e) determinarea priorității de intervenție.

a) Estimarea probabilității de materializare a riscurilor de corupție - constă în aprecierea posibilității de materializare a riscurilor de corupție și se realizează prin stabilirea și aplicarea unitară a următorilor indicatori de estimare a impactului în situația materializării riscurilor de corupție:

Nivelul probabilității	Descriere	Indicatori	Factori favorizanți
1 - scăzută	Amenințarea de corupție este foarte puțin probabil să se manifeste.	- Nu există cazuri anterioare în propria instituție și nici în alte instituții, în domenii de activitate similare. NOTĂ: Evaluarea istorică a cazurilor se va limita la datele existente în instituție, înființarea acesteia sau organizarea/reorganizarea în actuala organigramă și având la bază actuala reglementare, dacă aceste detalii sunt relevante. - Sunt prezenți maximum 3 factori favorizanți.	1. probleme de natură legislativă - lacune legislative, norme neclare, imprevizibile, reglementarea unor excepții care ridică probleme de interpretare și aplicare, flexibilitate în interpretarea subiectivă; 2. capacitate limitată de verificare a activității desfășurate; 3. particularități ale culturii organizaționale privind acceptarea de avantaje materiale, respectiv toleranța unor astfel de comportamente; 4. existența unor surse de amenințare sau presiune asupra personalului; 5. contacte frecvente cu exteriorul instituției, cu beneficiari ai serviciilor publice;
2 - medie	Amenințarea de corupție este posibilă, aceasta se poate manifesta.	- Există cazuri de corupție în domenii similare de activitate ori situații care prezintă similitudini cu amenințarea definită. - Sunt prezenți maximum 5 factori favorizanți.	6. exercitarea atribuțiilor de serviciu în afara sediului instituției publice; 7. gestionarea informației - obținere, deținere și utilizare a informației, accesul la informații confidențiale, gestionarea informațiilor clasificate;
3 - ridicată	Amenințarea de corupție poate să se manifeste în mod curent în activitate.	- Există cazuri de corupție în propria instituție. - Există multiple cazuri în domenii similare de activitate ori situații care prezintă multiple similitudini cu amenințarea definită.	8. gestionarea mijloacelor financiare; 9. achiziția/gestionarea de bunuri, servicii și lucrări; 10. acordarea de aprobări, avize ori autorizații;

Metodologie de evaluare a riscurilor de corupție în cadrul Universității Maritime din Constanța

		- Sunt prezenți peste 5 factori favorizanți.	11. activități de eliberare/emitere a unor documente; 12. îndeplinirea funcțiilor de control, supraveghere, evaluare și consiliere, audit; 13. competența decizională exclusivă; 14. activități de recrutare și selecție a personalului; 15. constatare de conformitate sau de încălcare a legii, aplicare de sancțiuni.
		În ipoteza în care factorii favorizanți reprezintă unicul indicator identificat, prezența unui anumit număr de factori favorizanți nu conduce în mod automat la introducerea riscului într-o anumită categorie, comisia luând această decizie pe baza analizei concrete.	Prezența acestor factori la nivelul instituției, activității sau personalului se evaluează de către comisie pe baza actelor normative, procedurilor interne, precum și având în vedere datele, informațiile, dar și experiența membrilor.

Probabilitatea se măsoară pe o scală de la 1 la 3, astfel:

- a) 1 reprezintă probabilitate scăzută de materializare;
- b) 2 reprezintă probabilitate medie de materializare;
- c) 3 reprezintă probabilitate ridicată de materializare.

b) Estimarea impactului - constă în măsurarea efectelor materializării unui risc de corupție și se realizează prin stabilirea și aplicarea unitară a următorilor indicatori de estimare a impactului în situația materializării riscurilor de corupție:

Nivelul impactului	Descriere	Indicatori	Observații
1 - scăzut	Producerea faptei de corupție nu afectează activitatea de ansamblu a instituției, având impact financiar și de imagine minim.	- nu generează efecte la nivelul altor activități, cu excepția celei în cadrul căreia s-a produs fapta; - afectarea neglijabilă, nesemnificativă a desfășurării activității; - impact minor sau nesemnificativ asupra atingerii obiectivelor profesionale; - susceptibil de a conduce/provoca publicitate negativă; - afectează în mică măsură și pe o perioadă scurtă de timp percepția	- Efectele la nivelul activității în cadrul căreia s-a produs fapta sau la nivelul celorlalte activități ale instituției se evaluează din punctul de vedere al perturbării calendarului activităților, calității serviciilor, legalității activității, eficienței administrative sau economice. - Impactul financiar se analizează pe baza resurselor

		asupra instituției și a corpului profesional; - impact financiar minim sau inexistent.	cheltuite inefficient sau în mod ilegal, precum și pe baza eventualelor pierderi, dacă este cazul.
2 - mediu	Producerea faptei de corupție aduce atingere modului de desfășurare a activităților instituției în ansamblu, are impact financiar și afectează imaginea instituției.	- aduce atingere modului de desfășurare a activităților instituției în ansamblu (nu numai activității în cadrul căreia s-a produs fapta); - obiectivele profesionale sunt atinse parțial; - eficiența activității este afectată; - există impact financiar; - imaginea instituției a fost afectată, existând publicitate negativă, cu precădere la nivel local.	
3 - ridicat	Producerea faptei de corupție aduce o atingere gravă modului de desfășurare a activității instituției sau chiar blochează desfășurarea acesteia, are impact financiar important și aduce grave prejudicii de imagine instituției.	- atingere gravă adusă activității; - imposibilitate de îndeplinire a obiectivelor stabilite pentru domeniul de activitate sau un impact semnificativ asupra acestora; - deteriorarea pe termen mediu și lung a eficienței activității, întâzieri în derularea activităților planificate; - pierderi financiare pentru înlocuirea ori instruirea personalului, schimbarea procedurilor de desfășurare a activității, achiziții neplanificate de mijloace tehnice etc.; - imaginea instituției a fost puternic afectată, existând publicitate negativă, la nivel național sau internațional.	

Impactul se măsoară pe o scală de la 1 la 3, astfel:

- a) 1 reprezintă impact scăzut;
- b) 2 reprezintă impact mediu;
- c) 3 reprezintă impact ridicat.

c) Determinarea expunerii la risc - constă în produsul dintre valoarea probabilității de materializare a aceluși risc de corupție și valoarea impactului în situația materializării lui (nivel scăzut, mediu, mare).

d) După determinarea nivelului expunerii se realizează clasificarea și ordonarea riscurilor de corupție.

e) Determinarea priorității de intervenție

- Valorile încadrate în intervalul 1-3 reprezintă nivel scăzut de expunere, ceea ce nu necesită adoptarea unor măsuri suplimentare, ci doar aplicarea celor existente.

- Valorile 4 și 6 reprezintă nivel mediu de expunere, ceea ce necesită adoptarea unor măsuri de intervenție.
 - Valoarea 9 reprezintă nivel ridicat de expunere, ceea ce necesită intervenție urgentă.
- (3) Rezultatele evaluării riscurilor de corupție se vor completa în *Anexa 1_Identificarea și evaluarea riscurilor de corupție*.
- (4) Măsuri de intervenție se vor stabili pentru riscurile de nivel mediu și nivel ridicat. Doar aceste riscuri se vor include ulterior în *Anexa 2_Registrul riscurilor de corupție*.

Art. 9. Stabilirea măsurilor de intervenție

(1) Pe baza rezultatelor activităților de identificare, descriere și evaluare a riscurilor de corupție, comisia propune măsuri de intervenție pentru prevenirea și controlul acestora. Pentru fiecare măsură de intervenție se stabilește responsabilul și termenul de finalizare a implementării.

(2) Măsurile de intervenție pot consta, printre altele, în:

- măsuri de protecție fizică și monitorizare a accesului la informații, documente ori resurse;
- planificarea și organizarea în mod transparent și ușor de verificat a activităților și a modalității de adoptare a deciziei: separarea responsabilităților, aprobarea activității, supervizarea, pregătirea personalului cu rol de coordonare;
- supervizarea documentelor întocmite și a performanțelor individuale ale personalului;
- separarea atribuțiilor de autorizare, înregistrare ori revizuire pentru a fi evitate riscurile de corupție;
- asigurarea unei comunicări adecvate, către terți, a normelor de conduită, pe care personalul este obligat să le respecte;
- dezvoltarea, comunicarea și monitorizarea aplicării de proceduri clare în activitatea curentă;
- promovarea schimbării de atitudine a personalului privind riscurile de corupție, asigurându-se informarea și instruirea adecvată privind obligațiile legale și măsurile de prevenire/control implementate în vederea minimizării riscurilor de corupție;
- dezvoltarea de sisteme informatice pentru serviciile oferite;
- promovarea canalelor de sesizare a unor eventuale fapte de corupție, precum și a măsurilor de protecție a personalului care semnalează încălcări ale legii;
- realizarea de verificări aleatorii ale documentelor și activităților desfășurate;
- realizarea unor activități de control/verificare privind accesul sau implementarea de informații în bazele de date;
- activități de control de fond ori tematic, activități de inventariere;
- activități de instruire;
- rotația personalului.

Art. 10. Completarea Registrului riscurilor de corupție

(1) Informațiile rezultate în urma implementării prezentei metodologii se includ în Registrul riscurilor de corupție, care se întocmește de către comisie, conform *Anexei 2_Registrul riscurilor de corupție*.

(2) Registrul riscurilor de corupție se aprobă de Rectorul U.M.C., cuprinzând responsabili și termen pentru implementarea măsurilor.

(3) În Registrul riscurilor de corupție se vor cuprinde doar riscurile de nivel mediu și nivel ridicat deoarece riscurile cu nivel scăzut de expunere nu necesită adoptarea unor măsuri suplimentare, ci doar aplicarea celor existente.

(4) Registrul riscurilor de corupție stă la baza fundamentării planului de integritate al U.M.C..

Art. 11. Monitorizarea și revizuirea riscurilor de corupție

(1) Anual, comisia monitorizează implementarea măsurilor stabilite în Registrul riscurilor de corupție și procedează la revizuirea acestuia, în conformitate cu starea de fapt existentă la nivelul U.M.C..

(2) În vederea realizării activității de monitorizare, șefii structurilor organizatorice vor furniza informațiile solicitate de comisie, respectiv informații privind măsurile de intervenție luate de persoanele responsabile, pentru prevenirea și controlul riscurilor de corupție.

(3) În situația apariției unor riscuri noi de corupție, respectiv a unor informații care pot să modifice nivelul de expunere ori să afecteze eficacitatea activității de prevenire/control, membrii comisiei vor relua etapele prevăzute în prezenta metodologie și riscurile vor fi introduse în Registrul riscurilor de corupție revizuit.

Art. 12. (1) Pe baza informațiilor privind implementarea măsurilor de prevenire/control al riscurilor de corupție, comisia întocmește un Raport anual privind monitorizarea riscurilor de corupție la nivelul U.M.C..

Capitolul III. Dispoziții finale

Art. 13. U.M.C. are obligația actualizării o dată la doi ani a planului de integritate, având la bază rezultatele aplicării metodologiei de evaluare a riscurilor de corupție.

Art. 14. Prevederile prezentei metodologii intră în vigoare la data adoptării de către Senat.

Prezenta metodologie a fost discutată și aprobată în ședința Senatului Universității Maritime din Constanța din 26.04.2023

Președinte SENAT,
Prof.univ.dr.ing. Cornel PANAIT

Rector,
Prof.univ.dr.ing. Violeta-Vali CIUCUR

Documentul în original, cu semnături și ștampile, se poate consulta la sediul Universității Maritime din Constanța, Departamentul Asigurarea Calității, sala 708

Structura organizatorică

IDENTIFICAREA ȘI EVALUAREA RISCURILOR DE CORUPȚIE

Domeniul de activitate în care se manifestă riscul de corupție	Descrierea riscului	Cauze	Probabilitate	Impact	Expunere	Nivel: scăzut, mediu, mare
1	2	3	4	5	6 = 4*5	7

Șeful structurii organizatorice

Funcția:

Nume și prenume:

Semnătură:

Structura organizatorică.....

**Aprobat,
Rector**

REGISTRUL RISCURILOR DE CORUPȚIE

Identificarea și evaluarea riscurilor de corupție						Stabilirea măsurilor de intervenție		
Domeniul de activitate în care se manifestă riscul de corupție	Descrierea riscului	Cauze	Probabilitate	Impact	Expunere	Măsuri de intervenție	Responsabil pentru implementare	Termen/Durată de implementare
1	2	3	4	5	6=4*5	7	8	9

Șeful structurii organizatorice

Funcția:

Nume și prenume:

Semnătură: